

Lucie si prošla bankrotem. Peklo. Muž přestal pracovat, začal pít

30. 10. 2011 10:53

PŘÍBĚH Životní příběh první dlužnice v Česku, Lucie Vrbkové, která využila insolvenčního zákona, se stává v boji proti finanční ngramotnosti, důležitým nástrojem. I proto je o něj zájem a kniha s ním se dočkala již třetího vydání. Jelikož ParlamentníListy.cz přináší opakovaně řadu příběhů lidí, kteří upadli do dluhové pasti a kolotoče exekucí, přináší z knihy úryvky. Pro mnohé bude doslova šokujícím náhledem do toho, s čím se může potýkat prakticky kdokoli. Stačí totiž málo.

Foto: Hans Štembera

Popisek: Žena sedící na lavičce v parku. Ilustrační foto

Chybějící základy finanční gramotnosti často způsobují, že se lidé zadlužují a předlžují, což mnohdy končí osobními tragédiemi a vedou k sociálnímu vyloučení. Předlžení lidé totiž bývají obtížně zaměstnatelní, stávají se tedy trvalými klienty úřadů práce. Tím zatěžují sociální systém, navíc u nich hrozí i to, že jsou jistým společenským rizikem pro nárůst extremismu.

Přitom mnohdy stačí velmi málo - vědět, na co si dát pozor, co nepodepisovat ani pod vidinou dárku. A právě k tomu slouží vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti. Jako příklad slouží příběh skutečné ženy, jež dluží dvacítky bank, různým společnostem a firmám. Kniha vydaná společností COFET, lídrem v českém finančním vzdělávání, neukazuje pouze problém - dává i úspěšný návod k řešení.

"Každá nebezpečná půjčka, kterou občan znalý finanční gramotnosti nepodepíše, je jednoznačným přínosem pro celou společnost. Současně také ztrátou pro ty, kteří kalkulují s neznalostí lidí a na jejich neznalosti nehorázně profitují. Prevence předlužení formou znalostí finanční gramotnosti je tedy veřejným zájmem," říká generální ředitel COFET, Ivan Noveský.

Už nikdy dlužníkem

"Ten den se všechno převrátilo, muž přestal pracovat a začal se utápět v alkoholu, bydleli jsme střídavě u mojí a jeho matky, žili jsme z mateřské - která bohudík byla velmi slušná vzhledem k mému původnímu pracovnímu postavení. S každodenní pravidelností jsme se hádali, idylka se změnila v nesnesitelnost. Podala jsem první žádost o rozvod, začala ihned po mateřské chodit do práce. Dceři Natálce bylo devět měsíců a my s manželem jsme se nějaký čas nevidali," vzpomíná Lucie Vrbková.

Ten stav však, jak uvádí dále, vydržel několik měsíců. Jí a manželovi byl přidělen městský byt a začalo usmířování, odpouštění a slibování. I proto Lucie žalobu na rozvod stáhla zpět.

Jenomže - v hotelu, v kterém pracovala, došlo k privatizaci a její pracovní místo bylo zrušené. Byla najednou bez práce, doma s dcerkou a začala pobírat rodičovský příspěvek.

"Manželovi se nechtělo nejspíš samotnému vstávat do práce, a tak přestal také pracovat s tím, že začne podnikat. K novomanželské půjčce si přibral spotřebitelský úvěr. Nevydělával, jen si dál půjčoval. Od rodiny, známých a posléze i neznámých lidí. Žili jsme jen z rodičovského příspěvku a sociálních dávek - což bylo přibližně 4 tisíce korun. Stále častěji jsme neměli na inkaso, nájem a později ani na potraviny. Podlehla jsem depresím, večer jsem nemohla usnout a v noci jsme nespala, nic mě nebavilo. Většinu času jsem trávila doma za zataženými žaluziemi a se stále ubývajícím nábytkem. Ten jsme postupně prodávali, abychom měli na jídlo. Ve chvíli, kdy nám v bytě zůstala jen postel, židle a stůl, prázdná lednička a televize v zastavárně, řekla moje matka dost a vzala si Natálku k sobě. A mně řekla, že se musím vzpamatovat," uvádí ve své otevřené zpovědi Lucie Vrbková.

Exekutoři v bytě. Nestojí o srážky ze mzdy

Příběh paní Lucie pak pokračuje obdobiami, kdy se zdá, že má naději se ze všeho dostat, ale i dalšími propady a potížemi. Rozvodem, ztrátou práce, hledáním nové, nalezením dalšího uplatnění, několika stěhováními, obstaveným účtem i korespondencí s vymahači. Vše však spěje až k zřejmému závěru. Do dne, kdy k paní Lucii přijedou domů exekutoři.

"Přijíždím domů, mám za sebou náročný den, hodně práce, nákup v přeplněném obchodě. Je docela pozdě odpoledne, musím vyjít ta čtyři zatracená patra, vynést nákup, uklidit ho a spěchat do školy, protože dcerka tam dnes zůstala déle kvůli přípravě školního divadla," popisuje průběh dne, na který zřejmě asi nikdy nezapomene, Lucie Vrbková.

"Sotva za mnou zaklapnou dveře, někdo zvoní. Vykouknu z okna, jelikož dům zamykáme, nikdo na chodníku není. Zvonek dál zvoní - to bude asi sousedka. Otevírám dveře, tam stojí dva mladíci, ukazují placku exekutorského úřadu a zjišťují moji totožnost. Přišli kvůli mému dluhu, s exekucí výměrem na můj majetek. Pustit do bytu je prý musím, udělají soupis majetku," uvádí dále svoji zkušenost paní Lucie.

"Nechápu, co se děje, kdo to je? Já mám přece exekuci na plat, co to říkají? Než se stačím vzpamatovat, jsou u mě doma, videokamerou točí mé zařízení bytu a všude lepí žluté lístečky s nápisem "exekučně zabaveno". Říkají, že nestojí o srážky ze mzdy, mám nejpozději do měsíce zaplatit celý dluh, jinak mně všechno, co doma oblepili, odvezou do dražby. Podepisuji nějaké papíry a na rozloučenou si páni vykonavatelé vezmou do ruky kazetový magnetofon - prý jako první splátku. Sedím na zemi a pláču..." svěruje se v knize paní Lucie.

Dlužno dodat, že ačkoli její příběh vypadá jakkoli dramaticky, s podobným se setkávají i další tisíce Čechů a Češek. Ten její dopadl nakonec dobře. Soud jí umožnil oddlužení.

Exekuce jsou v současné době jedním z nejoblávějších míst Čechů. Podle statistik má zkušenost s exekucí již každý desátý člověk v zemi. Vzhledem k tomu, že jsou do počtu obyvatelstva započítáni i kojenci, je zřejmé, že poměr lidí s touto nepříjemnou zkušeností je ještě vyšší (počet exekucí přesáhl v Česku milion, žije tu deset milionů lidí). Paradoxně však nejde o lidi, kteří úmyslně dluží, aby někoho poškodili a sami sebe obohatili, nýbrž těch, kteří se dostali přechodně do stavu nouze, dlužili řádově stokoruny a jejich dluh se vyšplhal k závratným výškám. Kdy se udělá přítrž džungli, která v tomto směru u nás panuje a kdy se začnou honit stejným způsobem také velcí dlužníci, zajímá dnes už tisíce lidí.

S ohledem na velkou a stále rostoucí zadluženost Čechů se proto dá dokonce očekávat, že budou i politické strany v nadcházejících volbách slibovat řady změn právě v oblasti exekucí a zvyšování finanční gramotnosti.